

OVER DE ABDIM'S OOIEVAAR BIJ LOOSDRECHT

H. Russer

Woensdagavond 7 september werd ik door Jos de Jonge opgebeld, die mij enthousiast vertelde, dat er bij de Kromme Rade een juveniele Zwarte Ooievaar zat. Nou, zo'n waarneming laat je niet lopen en daarom ging ik gelijk de volgende avond met mijn broer Edwin naar de ooievaar toe. We hadden hem snel gevonden en samen met enkele andere mensen konden we de vogel prachtig door onze telescopen bekijken. Omdat we beiden nog nooit een juveniele Zwarte Ooievaar van dichtbij hadden gezien, gingen we er in eerste instantie ook van uit, dat het er een was. Toch noteerde ik een aantal kenmerken, die ik uit de gidsen niet kende, zoals: een kale blauwgrijze plek onder het oog, aan het begin van de snavel; een witte stuit, te zien toen hij even een rondje vloog en het feit dat dit exemplaar een donkere snavel had en gekleurde, oranje/roze poten.

Thuis gekomen bleven deze kenmerken me behoorlijk dwars zitten, maar ik had pas de volgende ochtend de tijd om wat literatuur in te kijken. In Heinzel - Elsevier's Gids van de Europese Vogels kon ik alleen maar vinden dat een juveniele Zwarte Ooievaar een donkere snavel én donkere poten hoorde te hebben. Dan maar eens een Afrikaanse gids gepakt, want Zwarte Ooievaars vliegen toch naar Afrika!

In Serte - Field Guide to the Birds of West Africa, zag ik op plaat 4 een Zwarte Ooievaar met een kale plek onder het oog, een donkere snavel en oranje/roze poten. Volgens de beschrijving moest het een Abdim's Ooievaar zijn! Een soort, die in Afrika rond de evenaar broedt en daarna naar Zuid Afrika trekt en die nog nooit in Nederland was waargenomen. Dat leek me toch wel heel erg sterk, maar toen bij de beschrijving stond, dat de Abdim's Ooievaar een witte stuit heeft, kon ik er echt niks anders meer van maken.

Ik heb toen direkt Klaas Eigenhuis gebeld, een zeer goede vogelkenner, die ik regelmatig bel als ik iets wil weten of een zeldzaamheid heb gezien. Deze zou gelijk gaan kijken. Even later belde Jos mij nog even en die keek raar op toen ik hem mijn ontdekking vertelde.

's Avonds belde ik Klaas weer op en deze vertelde, dat het inderdaad een Abdim's Ooievaar was, maar dat het geen wilde vogel was omdat hij gekortwiekt was. Toen herinnerde ik mij, dat ik de vogel inderdaad zo onbeholpen vond vliegen, toen hij zo'n drie keer een rondje draaide. Op dat moment dachten Edwin en ik echter, dat hij erg aan het ruien was. Deze vogel was dus ontsnapt uit een dierentuin of vogelkollektie en zou daarom niet door het C.D.N.A. als eerste waarneming voor Nederland geaccepteerd worden.

Helaas!

De vogel bleek vanaf 1 september in de buurt van de Kromme Rade gezien te zijn en is door Dhr. Söhne aan de vogelwerkgroep doorgegeven. Na een bevestigende waarneming door Jos is De Gooi en Eemlander op de hoogte gebracht, die er een stukje over plaatste, wat logischerwijs enige dagen later gecorrigeerd moest worden.

De ooievaar heeft nog een tijdje in het zuidelijk Vechtplassengebied rondgezworven en vermoedelijk dezelfde vogel is begin oktober bij de Strabrechtse heide in Noord Brabant waargenomen, zodat de vogel voorlopig de goede kant uit vliegt. Het is te hopen dat hij tegen de winter in Frankrijk of Spanje zit, zodat hij een redelijke kans maakt om te overleven.

Dat de vogel eerst als Zwarte Ooievaar is gedetermineerd, is volstrekt verklaarbaar. De Zwarte Ooievaar en de Abdim's Ooievaar lijken namelijk als twee druppels water op elkaar, want ze hebben allebei een zwarte kop, hals, borst en bovendelen en witte onderdelen. En de donkere snavel zou op het juveniele kleed van de Zwarte Ooievaar kunnen wijzen. Verder was het nota bene dé trek-tijd van de Zwarte Ooievaar en waren er in deze periode diverse exemplaren in Nederland waargenomen. Daarom hoeven andere waarnemingen van Zwarte Ooievaars uit dezelfde tijd in het Gooi en de Vechtplassen niet afgedaan te worden als: "het zal die ontsnapte Abdim's wel zijn geweest".

Aan de andere kant blijkt de Zwarte Ooievaar dus toch niet zo'n "niet te verwarren" soort te zijn en vraagt deze soort ook een goede beschrijving als U de waarneming naar de rubriek veldwaarnemingen/het archief opstuurt.

Ook zouden de beschrijvingen van oude waarnemingen van Zwarte Ooievaars eigenlijk nog eens goed bekeken moeten worden, vooral als het vogels betreft, die buiten de trektijd zijn waargenomen.

Tenslotte het volgende: achteraf realiseerde ik mij, dat deze Abdim's Ooievaar ook een slachtoffer was van die mijns inziens discutabele hobby: dierenkollekties houden, waardoor de handel in dieren lukratief blijft en waardoor men met dieren blijft sollen. Ieder jaar gaan er tijdens de jacht op en het transport van wilde dieren vele duizende exemplaren dood. En ook het kortwieken en leewieken van vogels om ze vast te kunnen houden is volgens mij een vorm van dierenmishandeling die eigenlijk verboden moet worden! Wat betreft de verschrikkingen van de handel in wilde dieren zou ik U het volgende boek willen aanraden: J.Y. Domalain - Ik was handelaar in wilde dieren.

Als U het wilt lezen dan is het bij mij te leen.

Hans Russer, Duivenkamp 282, 3607 AN Maarssen. Tel.03465-68356